

Beskattning av utomlands bosatta artister m.fl.

Till skatteutskottet

Skatteutskottet har den 21 april 2009 beslutat att bereda socialförsäkringsutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 2008/09:182 Beskattning av utomlands bosatta artister, m.fl. och de motioner som kan komma att väckas med anledning av propositionen.

Socialförsäkringsutskottet yttrar sig över regeringens förslag i den del som avser socialavgifter och över motion 2008/09:Sk20.

Utskottets överväganden

Propositionen

Utomlands bosatta artister, idrottsmän och artistföretag beskattas normalt enligt lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl. (A-SINK). I propositionen lämnas förslag som möjliggör för dessa att begära att i stället bli beskattade enligt inkomstskattelagen (1999:1229) och därigenom få rätt till vissa avdrag och skattereduktioner.

Ersättningar som beskattas eller är undantagna från skatteplikt enligt A-SINK är i dag avgiftsfria enligt 2 kap. 13 § socialavgiftslagen (2000:980), SAL. Om exempelvis en idrottsman i enlighet med propositionens förslag väljer att bli beskattad enligt inkomstskattelagen uppkommer en skyldighet för utbetalaren av ersättningen att betala arbetsgivaravgifter. Det är enligt regeringen inte en tillfredsställande ordning att uttaget av socialavgifter görs beroende av vilken beskattningsordning som den skattskyldige väljer.

Därtill kommer att ersättningar som omfattas av lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta (SINK) enligt 2 kap. 12 § SAL, med vissa få undantag, ska ingå i underlaget för arbetsgivaravgifter. SINK omfattar i princip samtliga utomlands bosatta med undantag för artister och idrottsmän. Utomlands bosatta artister och idrottsmän som utför förvärvsarbete i Sverige omfattas i dag, i likhet med utomlands bosatta som inte är artister eller idrottsmän, normalt av den arbetsbaserade delen av den svenska socialförsäkringen, vilket bl.a. innebär att pensionsgrundande inkomst ska beräknas. Det finns ur den aspekten inte någon anledning att behandla en ersättning till en utländsk artist som arbetat i Sverige annorlunda än t.ex. en ersättning till en utländsk snickare som arbetat i Sverige. Regeringen anser att det därför får anses rimligt att arbetsgivaravgifter även ska tas ut på ersättningar till utomlands bosatta artister och idrottsmän. Mot bakgrund härav föreslås att undantaget från skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter för ersättningar enligt A-SINK ska slopas. Den som beskattas enligt A-SINK slipper dock betala den allmänna pensionsavgiften på 7 % eftersom denna avgift endast tas ut på inkomster som beskattas enligt inkomstskattelagen.

De totala arbetsgivaravgifterna för unga, inklusive allmän löneavgift, uppgår från den 1 januari 2009 till 15,49 % av avgiftsunderlaget. Enligt regeringen torde detta vara speciellt gynnsamt för idrottsrörelsen eftersom en betydande andel av idrottsmännen är under 26 år. Vidare är enligt 2 kap. 19 § SAL ersättningar från ideella föreningar som har till huvudsakligt syfte att främja idrottslig verksamhet avgiftsfri, om ersättningen från föreningen under året inte har uppgått till ett halvt prisbasbelopp.

Regeringen framhåller att artister och idrottsmän som är medborgare och bosatta i annan EES-stat på grund av förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföreta-

gare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen kan omfattas av ett annat lands socialförsäkring, normalt bosättningslandets, även om arbetet utförts i Sverige. Detta kan gälla t.ex. när artisten har arbete i flera medlemsstater samtidigt. Socialavgifter ska då inte betalas i Sverige.

Regeringens förslag föranleder en ändring i SAL. Ändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2010 och tillämpas på ersättningar som betalas ut efter den 31 december 2009.

Motionen

I motion Sk20 av Leif Pagrotsky och Lars Wegendal (s) begärs avslag på propositionen i den del som handlar om slopandet av undantaget från skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter för ersättningar som beskattas enligt A-SINK. Motionärerna framhåller att propositionen saknar konsekvensbeskrivning vad gäller den kostnadsökning som förslaget innebär för idrotten och kulturen i Sverige. De finner detta märkligt då bl.a. många kultur- och idrottsföreningar har en pressad ekonomi.

Utskottets ställningstagande

Regeringens förslag om att avgiftsbelägga ersättningar som beskattas enligt A-SINK ligger helt i linje med vad utskottet i tidigare sammanhang uttalat, nämligen att det för socialförsäkringssystemets legitimitet är viktigt att så långt som möjligt upprätthålla ett samband mellan förmåner och avgifter. Enligt utskottets mening bör socialavgifter därför betalas för eller av den som omfattas av den svenska arbetsbaserade socialförsäkringen. Utskottet pekade senast i betänkande 2007/08:SfU4 bl.a. på det problem som uppstår när en person, t.ex. en utländsk artist, omfattas av den svenska socialförsäkringen och Sverige inte kan ta ut socialavgifter på ersättningar till honom eller henne. Utskottet förutsatte att regeringen skulle överväga möjliga åtgärder för att undanröja eller minska de påtalade problemen.

Utskottet har vid några tillfällen frångått sin principiella inställning att det bör föreligga ett samband mellan avgifter och förmåner och ställt sig bakom förslag om ändring av socialavgifterna bl.a. i syfte att stimulera småföretagandet i vissa regioner och för att öka efterfrågan på ung arbetskraft. Den principiella utgångspunkten bör emellertid så långt möjligt vara att det ska finnas ett tydligt samband mellan avgifter och förmåner.

Utskottet anser i likhet med regeringen att det inte är rimligt att i avgiftshänseende behandla ersättningar till utländska artister och idrottare som arbetat i Sverige annorlunda än ersättningar till andra utlandsboende. I båda fallen omfattas personerna i fråga av den arbetsbaserade svenska socialförsäkringen. Därtill kommer, som framhålls i propositionen, att det inte skulle vara en tillfredsställande ordning om uttaget av socialavgifter blir beroende av om den skattskyldige väljer att beskattas enligt inkomstskattelagen eller enligt A-SINK.

Utskottet kan dock beklaga att den som beskattas enligt A-SINK inte ska betala allmän pensionsavgift. Det hade annars varit naturligt eftersom den del av den svenska arbetsbaserade socialförsäkringen som normalt blir aktuell i dessa fall är den inkomstgrundade ålderspensionen som bl.a. finansieras med den allmänna pensionsavgiften. Det förhållandet att allmän pensionsavgift inte ska betalas medför dessutom att den pensionsgrundande inkomsten blir högre än om sådan avgift betalas, vilket beror på att vid beräkning av pensionsgrundande inkomst av anställning ska avdrag göras för debiterad allmän pensionsavgift.

Med hänsyn till att regeringens förslag innebär att sambandet mellan avgifter och förmåner blir tydligare föreslår utskottet att skatteutskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motion Sk20.

Upplysningsvis vill utskottet tillägga att den ovan nämnda EG-förordningen 1408/71 kommer att ersättas av förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen. Den nya förordningen, som i huvudsak bygger på samma principer som förordning 1408/71, beräknas börja gälla under våren 2010.

Stockholm den 26 maj 2009

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Gunnar Axén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Axén (m), Veronica Palm (s), Helena Rivière (m), Ronny Olander (s), Lars-Arne Staxäng (m), Siw Wittgren-Ahl (s), Mats G Nilsson (m), Göte Wahlström (s), Matilda Ernkrans (s), Fredrick Federley (c), Gunvor G Ericson (mp), Marianne Watz (m), Magdalena Streijffert (s), Emma Henriksson (kd), LiseLotte Olsson (v) och Tobias Krantz (fp).